

LIEPĀJA

Kurzeme

Kurzemes plānošanas reģions

Kurzemes statistikas reģions

Liepāja ir trešā lielākā pilsēta Latvijā iedzīvotāju skaita ziņā (2019. gada sākumā saskaņā ar RAIM datiem 76 618 iedzīvotāju)¹. Tās platība ir ap 60 km² (līdzīgi Jelgavai) un tā ir ceturtā blīvāk apdzīvotā pilsēta Latvijā ar sadrumstalotu tautību struktūru (58% latviešu², 28% krievu, 4% ukraiņu, 3% lietuviešu).

Pilsēta ir nozīmīgs starptautisks loģistikas centrs un nacionāls industriālās attīstības centrs (vidēji gadā saražo 3-4% no Latvijas produkcijas kopapjoma).

Liepāja ir vēsturiski veidojusies kā ostas pilsēta, tomēr ar laiku tajā sāka dominēt apstrādes rūpniecība, galvenokārt metālizstrādājumu ražošana (no 19. gs.). Tomēr pēc a/s „Liepājas metalurģs” darbības apturēšanas 2012. gadā rūpniecības produkcijas izlaide būtiski samazinājusies.

Tiešais jūras tuvums būtiski ietekmē pilsētas attīstības dabiskos un sociālekonomiskos faktorus. Augstākās izglītības apguvi Liepājā nodrošina viena universitāte un vairāku augstskolu filiāles, kurās piedāvā apgūt galvenokārt sociālās un humanitārās zinātnes.

Liepājas osta tikai 1992. gadā kļūst pieejama citu valstu kuģiem. Ostas attīstības sekmēšanai izveidota Liepājas speciālā ekonomiskā zona. Saskaņā ar CSP datiem Liepājas osta būtiski atpaliek no Rīgas un Ventspils ostām nosūtīto un saņemto kravu ziņā, to nosaka Liepājas ostas salīdzinoši zemāka kapacitāte kravu apstrādē. Laika posmā no 2010. līdz 2016. gadam nosūtīto kravu apjoms ir palielinājies no 2560 tūkst. uz 5109 tūkst. tonnām, (2018. gadā 6603 tūkst. t.).

Rūpniecības produkcijas izlaides un realizācijas apjomus ietekmēja a/s „Liepājas metalurģs” darbības apturēšana un maksātnespējas pasludināšana. Kopumā apstrādes rūpniecība aptver 20 dažādas ražošanas nozares. Apstrādes rūpniecībā Liepājā darbojas no 200 līdz 300 lielāki un mazāki uzņēmumi. Nozare ar lielāko nodarbināto skaitu līdz 2013. gadam bija metālu ražošanas nozare, kurā darbojās viens uzņēmums ar aptuveni 2000 darbiniekiem – a/s „Liepājas metalurģs”.

¹ saskaņā ar CSP datiem – 68 945 iedzīvotāji.

² mazāk ir tikai Rēzeknē – 47% un Daugavpilī – 20%. CSP dati uz 2019.g. sākumu.

Lielākie pilsētā darbojošies uzņēmumi pēc apgrozījuma 2018. gadā³ bija SIA "Tolmets" (193,5 milj. eiro), A/S "UPB" (167,66 milj. eiro), SIA "AE Partner" (44,19 milj. eiro), SIA "Scanalloys LV" (40,75 milj. eiro) un SIA "UPB Nams" (39,49 milj. eiro).

Pateicoties ES fondu projektu ieguldījumiem tūrisma infrastruktūras objektos, ievērojami palielinājusies tūrisma nozares nozīme pilsētas ekonomikā, palielinās pakalpojumu nozaru uzņēmumu skaits kopumā.

Liepājas sociāli ekonomiskie rādītāji

Rādītājs	2010.gads	2016.gads	
Pilsētvides attīstības indekss*	42,02 (4)**	36,23 (4)**	⬇️
Teritorijas attīstības līmeņa indekss	-1,07 (7)***	-1,10 (6)***	⬇️
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	84 411	78 144	⬇️
Iedzīvotāju īpatsvars darbaspējas vecumā kopējā iedzīvotāju skaitā (%)	64,62	61,52	⬇️
Bezdarba līmenis (%)	11,8	8,6	⬆️
Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars kopējo bezdarbnieku skaitā (%)	43,31	30,85	⬆️
		(2015.gads)	
Tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistiskās vienības	3696	5483	⬆️
Reģistrēto jauno uzņēmumu skaits (LURSOFT dati)	342	264	⬇️
Pašvaldības budžeta izdevumi uz 1 iedzīvotāju, eiro	689,22	912,57	⬆️
Pašvaldības budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju, eiro	693,47	959,06	⬆️

Avots: RAIM dati, ja nav norādīts cits avots; * autoru izveidots aprēķins izvērtējuma ietvaros; ** rangs starp reģionālās nozīmes attīstības centriem; *** rangs starp visiem novadiem.

Iedzīvotāju skaits turpinājis samazināties – 2016. gadā saskaņā ar RAIM datiem tas sarucis par 7,5% (pēc CSP datiem – 10,5%), bet 2019. gadā par 9,7% (pēc CSP datiem – 12,7%). Pēdējo desmit gadu laikā pilsēta ir zaudējusi desmito daļu no tā iedzīvotāju skaita, kas bija 2010. gadā.

Līdzīgi, kā tas ir citās republikas pilsētās, bezdarba līmenis Liepājā samazinājies pēckrīzes periodā, tomēr tas saglabājas augstāks par Latvijā vidējo bezdarba līmeni. Liepājā straujāk kā citās republikas pilsētās samazinājies iedzīvotāju īpatsvars darbaspējas vecumā, jau 2015. gadā sasniedzot zemāko līmeni starp republikas pilsētām – 61,99% (RAIM dati). 2018. gadā situācija starp republikas pilsētām izlīdzinājās un šobrīd nevienā pilsētā iedzīvotāju īpatsvars darbaspējas vecumā nepārsniedz 63%. Tomēr, ņemot vērā pēdējo laiku tendenci dzimstībai samazināties, ir pamats domāt, ka darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaita sarūkšana tikai kļūst par aizvien aktuālāku izaicinājumu pašvaldībai.

Līdzīgi Daugavpilij, arī Liepājā ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars kopējā bezdarbnieku skaitā saglabājas ļoti augsts – 30%, turklāt uzņēmumu skaits ir strauji palielinājies (+1787). Pašvaldības budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju pārsniedz izdevumus uz 1 iedzīvotāju, neraugoties uz pilsētas lielākā uzņēmuma (ap 2000 darbinieku) a/s "Liepājas metalurģs" slēgšanu, kopējie ieņēmumi ir palielinājušies būtiski.

³ "Lursoft" dati (https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100003044&id=391)

Liepājas pilsētas ilgtspējīga attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam⁴ nosaka pilsētas attīstības vīziju, kas ir lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums un vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības.

Liepājas vīzija 2030

Liepāja ir radoša un aktīva pilsēta jūras krastā, kurā cilvēki pilnvērtīgi dzīvo, izglītojas, strādā un atpūšas.

Atbilstoši vīzijai stratēģijā ir definēti 4 ilgtermiņa **mērķi**:

- Attīstības virziena "**Liepājnieki un viņu labklājība**" ilgtermiņa mērķis līdz 2030. gadam – Liepāja ir labklājības pilsēta - draudzīga ģimenēm un radošiem cilvēkiem;
- Attīstības virziena "**Liepājas dzīvesvide**" – Liepājā ir kvalitatīva dzīves vide iedzīvotājiem un pilsētas viesiem;
- Attīstības virziena "**Liepājas ekonomika**" ilgtermiņa mērķis līdz 2030. gadam – Liepājā ir līdzsvarota un dažāda ekonomika - ražošanas un pakalpojumu nozares ir konkurētspējīgas starptautiskā mērogā;
- Attīstības virziena "**Liepājas sasniedzamība un atpazīstamība**" ilgtermiņa mērķis līdz 2030. gadam – Liepāja ir ērti un ātri sasniedzams attīstības centrs Baltijas jūras reģionā un starptautiskā mērogā.

Secināms, ka ieguldījumi pilsētvidē ir saskaņā ar attīstības stratēģijā iecerēto attīstības mērķu risināšanu. Pilsētvides projekti vismaz tematiski orientēti uz attīstības stratēģijas pirmo trīs mērķu sasniegšanu.

ES fondu ieguldījumi pilsētvidē 3.6. prioritātē

Pilsētā īstenoti 10 pilsētvides projekti ar kopējo finansējumu 45,91 milj. eiro, t.sk. ERAF finansējums 40,48 milj. eiro. Tas ir vislielākais apjoms starp visām pašvaldībām, kas ir īstenojušas projektus šajā prioritātē.

Tālāk sniegts projektu apraksts, balstoties uz projektu dokumentācijā norādīto informāciju un ņemot vērā pašvaldības papildu informāciju par projektu sasniegtajiem rezultātiem un to ietekmi uz pilsētas izaugsmi.

4 pieejama: <https://www.liepaja.lv/dokumenti/liepajas-pilsetas-ilgtspejiga-attistibas-strategija-lidz-2030-gadam/>

Energoefektivitātes paaugstināšana Liepājas izglītības pilsētas iestādēs
(uzsākts 2009. gadā, pabeigts 2012. gadā, īstenots 31 mēneša laikā)

Liepājas 8. vidusskola pēc projekta īstenošanas⁵

Mērķis	Paaugstināta energoefektivitāte Liepājas pilsētas izglītības iestādēs, samazinot negatīvo ietekmi uz vidi un sekmējot pašvaldības budžeta līdzekļu mērķtiecīgu izmantošanu.
Sasniegtais	Veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi pilsētas izglītības iestādēs (Liepājas 15. vidusskolā, Liepājas 7. vidusskolā, Liepājas 8. vidusskolā, Kristīgajā sākumskolā, Liepājas 3. pamatskolā, Liepājas 6. vidusskolā, Liepājas 10. vidusskolā, Liepājas 12. vidusskolas ēkā Toma ielā 19, Liepājas 12. vidusskolas ēkā Kr. Valdemāra ielā 35/37, Centra pamatskolā. Ezerkrasta sākumskolā, PII „Delfīns”, PII „Pasaciņa”, PII „Mazulītis”, PII „Kāpēcītis”, PII „Liesmiņa” un MJC „Vaduguns”) - nosiltinātas fasādes, nosiltināti jumti, nomainīts jumta segums, nomainīti logu bloki, ēkām nomainītas ārdurvis, renovēta apkures sistēma, renovēti siltummezgli, izbūvētas ventilācijas sistēmas.
Kopējās izmaksas	3,65 milj. eiro, t.sk. ERAF – 3,26 milj. eiro.

⁵ attēls no tīmekļa vietnes “Liepājniekiem” (<https://www.liepajniekiem.lv/zinas/sabiedriba/liepajas-8-vidusskola-bus-jaunas-macibu-programmas/>)

3DP/3.6.1.1.0/13/IPIA/VRAA/007

Zemnieku ielas rekonstrukcija Liepājā

(uzsākts 2013. gadā, pabeigts 2015. gadā, īstenots 23 mēnešos)

Zemnieku iela pirms rekonstrukcijas, 2011. gads⁶

Zemnieku iela pēc rekonstrukcijas⁷

⁶ attēls no "Google Maps"

(https://www.google.lv/maps/@56.5173016,21.0203566,3a,75y,221.33h,88.26t/data=!3m6!1e1!3m4!1snB0k00OF7AB5-VvBKz5V_w!2e0!7i13312!8i6656)

⁷ attēls no "Google Maps"

(<https://www.google.lv/maps/@56.5173296,21.0203719,3a,75y,221.33h,88.26t/data=!3m6!1e1!3m4!1sReuBNS-Q3yPBa0o-KxnmQ!2e0!7i13312!8i6656>)

Mērķis	Nodrošināt Liepājas pilsētas, kā nacionālas nozīmes attīstības centra, un Kurzemes plānošanas reģiona izaugsmi, izveidojot un pilnveidojot kvalitatīvu, mūsdienīgu, drošu ielu, laukumu un saistīto infrastruktūru, tādējādi sekmējot uzņēmējdarbības attīstību, darba vietu un sabiedrisko pakalpojumu pieejamību un sasniedzamību, dzīves vietas pievilcības un dzīves kvalitātes celšanos.
Sasniegtais	Rekonstruēta Zemnieku iela 1,68 km garā posmā no Jaunās ostmalas līdz Brīvības ielai.
Kopējās izmaksas	3,27 milj. eiro, t.sk. 2,91 milj. eiro.

3DP/3.6.1.1.0/13/IPIA/VRAA/001

Liepājas pilsētas skvēru un apstādījumu teritoriju rekonstrukcija
(uzsākts 2013. gadā. Pabeigts 2014. gadā, īstenots 10 mēnešos)

Atjaunotais Lielās ielas skvērs, 2013. gads⁸

Mērķis	Radīt pievilcīgu pilsētvidi pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, jaunas un kvalitatīvas rekreācijas iespējas dažādām iedzīvotāju grupām, tādējādi sekmējot pilsētas publiskās rekreācijas vides uzlabošanu, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un tūrisma attīstību
Sasniegtais	Veikt divu Liepājas pilsētas teritoriju - J.Čakstes laukuma un Skvēra Lielā ielā 16/Lielā ielā 18 rekonstrukcija un labiekārtošana.
Kopējās izmaksas	0,92 milj. eiro, t.sk. ERAF – 0,81 milj. eiro.

⁸ attēls no reģionālā portāla "Rekurzeme" (www.rekurzeme.lv/vietejas-zinas/liepaja/foto-lielas-ielas-skveru-gatavo-atklasanas-svetkiem-62138)

Liepājas pilsētas kultūras iestāžu rekonstrukcija un energoefektivitātes paaugstināšana
(uzsākts 2010. gadā, pabeigts 2012. gadā, īstenots 25 mēnešos)

Rekonstruētā Liepājas teātra ēka⁹

Mērķis	<p>Nodrošināt energoefektivitātes paaugstināšanu un inženierkomunikāciju nomaiņu Liepājas pilsētas kultūras iestāžu ēkās.</p> <p>Projekts īstenots Liepājas vēsturiskajā centrā, kas ir Valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis. Tajā atrodas dzīvojamās un biroju ēkas, kafejnīcas, veikali, parki un citi objekti, tai skaitā 234 arhitektoniski un kultūrvēsturiski vērtīgas ēkas.</p>
Sasniegtais	<p>Projekta ietvaros īstenota trīs Liepājas pilsētas kultūras iestāžu ēku (Liepājas teātra ēku ansambli, Liepājas latviešu biedrības nama ēku ansambli, Liepājas muzeja ēku ansambli) kompleksa rekonstrukcija, ar mērķi nodrošināt energoefektivitātes paaugstināšanu un inženierkomunikāciju nomaiņu.</p>
Kopējās izmaksas	3,20 milj. eiro, t.sk. ERAF – 2,94 milj. eiro

⁹ attēls no vietnes “Wikimapia” (<http://wikimapia.org/1930272/lv/Liep%C4%81jas-te%C4%81tris#/photo/3109619>)

Liepājas pilsētas ielu apgaismojuma sistēmas modernizācija un ielu rekonstrukcija
(uzsākts 2011. gadā, pabeigts 2014. gadā, īstenots 37 mēnešos)

Modernizētais ielu apgaismojums Liepājā¹⁰

Mērķis	Nodrošināt Liepājas pilsētas kā nacionālas nozīmes attīstības centra un Kurzemes plānošanas reģiona izaugsmi, izveidojot un pilnveidojot kvalitatīvu, mūsdienīgu, drošu ielu apgaismojuma sistēmu, tādējādi sekmējot uzņēmējdarbības attīstību, darba vietu un sabiedrisko pakalpojumu pieejamību un sasniedzamību, dzīves vietas pievilcības un dzīves kvalitātes celšanos. Projekta tiešais mērķis ir Liepājas pilsētas publiskās infrastruktūras uzlabošana pašvaldības autonomo funkciju ietvaros, veicot energoefektīvas un ekspluatācijā drošas apgaismojuma sistēmas ieviešanu un pilsētas ielu infrastruktūras uzlabošanu.
Sasniegtais	Projektā veikta 366 Liepājas pilsētas ielu posmu apgaismojuma rekonstrukcija un jaunbūve 121,9 km garumā (1.kārta), kā arī 10 Liepājas pilsētas ielu posmu rekonstruēšana 5,5 km garumā – Kr. Valdemāra iela posmā no Peldu ielas līdz Rožu ielai, Lauku iela posmā no Cenkonas ielas līdz Pļavu ielai, Bērzu iela, Apšu iela, Dzelzceļnieku iela, Aldaru iela, Kapsētas iela posmā no Aldaru ielas līdz Raiņa ielai, Jelgavas iela posmā no Aldaru ielas līdz Raiņa ielai,

¹⁰ attēls no portāla "Liepājniekiem" (<https://www.liepajniekiem.lv/zinas/sabiedriba/liepaja-168-km-garuma-izbuvets-jauns-apgaismojums/>)

	Celtnieku iela, Gulbju diķis un tam pieguļošās teritorijas (Hika, Vites, Rimbenieka iela), Ūliha iela posmā no Kūrmājas prospekta līdz Muitas ielai, Cukura iela posmā no Grīzupes ielas līdz Pulvera ielai.
Kopējās izmaksas	20,33 milj. eiro, t.sk. 17,50 milj. eiro

3DP/3.6.1.1.0/11/IPIA/VRAA/007

Uzņēmējdarbības pamata infrastruktūras izveide Liepājā
(uzsākts 2011. gadā, pabeigts 2013. gadā, īstenots 26 mēnešos)

Ģenerāļa Baloža iela Liepājā¹¹

Mērķis	Izveidot vidi uzņēmējdarbības, rūpniecības un inovāciju attīstībai pilsētas industriālajās teritorijās, paaugstinot pilsētas un reģiona ekonomisko izaugsmi un labklājību un radot pievilcīgu pilsētvidi
Sasniegtais	Rekonstruēta Lazaretas iela, Kristiāna Dāla ielas atzars un Ģenerāļa Baloža iela posmā no Lazaretas līdz Spīdolas ielai, veicot ceļu un ietvju izbūvi, ārējo tīklu atjaunošanu (ūdensvada un kanalizācijas) un apgaismojuma rekonstrukciju (Lazaretas ielai).
Kopējās izmaksas	2,60 milj. eiro, t.sk. ERAF – 2,38 milj. eiro

¹¹ attēls no "Google Maps"

(<https://www.google.lv/maps/@56.5526005,21.022788,3a,75y,295.83h,89.71t/data=!3m6!1e1!3m4!1sUX80UFukstkKZ8GkcOAd6A!2e0!7i13312!8i6656>)

3DP/3.6.1.1.0/13/IPIA/VRAA/017

**Liepājas daudzfunkcionālā centra „Lielais dzintars” infrastruktūras paplašināšana
sniegto pakalpojumu piedāvājuma daudzveidības attīstībai**
(uzsākts 2014. gadā, pabeigts 2016. gadā, īstenots 24 mēnešos)

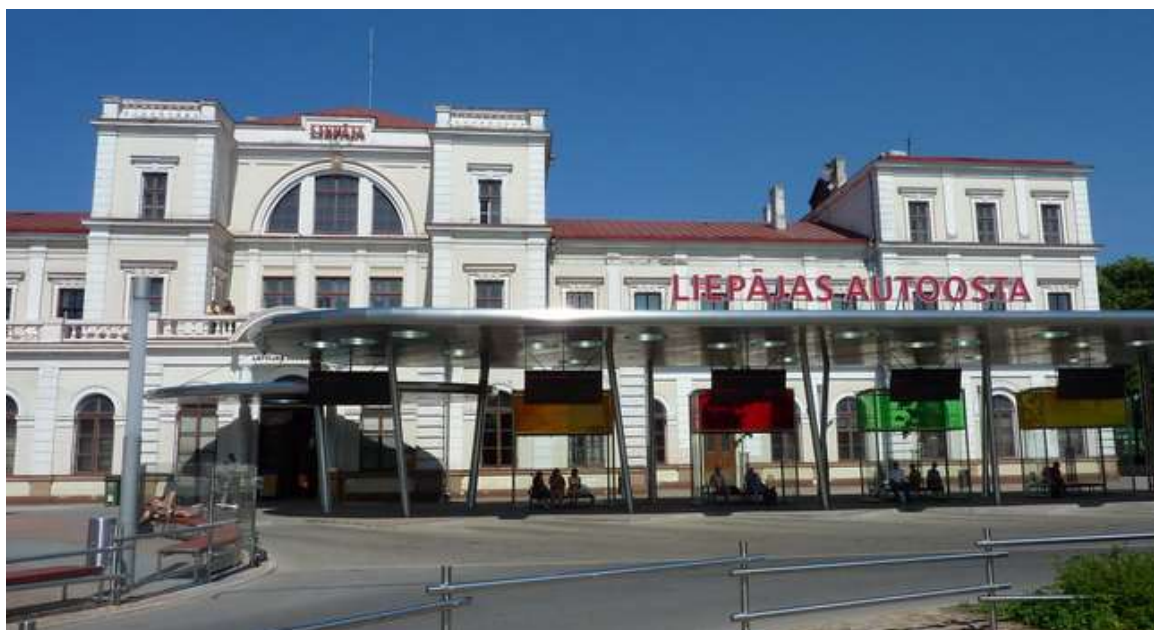
Koncertzāle „Lielais dzintars”¹²

Mērķis	Atbilstoši PS „Giencke & Company-Latvija” izstrādātajam būvprojektam „Liepājas daudzfunkcionālais centrs “Lielais dzintars” Radio ielā Nr.8, Liepājā” veikt uz projektu proporcionāli attiecināmos būvdarbus.
Sasniegtais	Uz projektu proporcionāli attiecināmie būvdarbi Liepājas daudzfunkcionālajā centrā “Lielais dzintars” – iekšējo tīklu, sistēmu izbūve, ieskaitot būvkonstrukciju, inženierkomunikāciju, ar ēku funkcionāli saistīto būves daļu izbūvi), kā arī ārējo inženierkomunikāciju izbūvi un pieguļošās teritorijas sakārtošanu, radot eksperimentālo skatuvi, deju studiju „Civita Nova”, Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas fonotēku un literāro akadēmiju „Mūzikas klubs”, ierakstu studiju „Black box”, ekspozīciju un izstāžu telpas.
Kopējās izmaksas	23,5 milj. eiro, t.sk. ERAF – 8,53 milj. eiro

¹² attēls no Liepājas pilsētas pašvaldības 2016. gada publiskā pārskata (<https://www.liepaja.lv/gada-publiskais-parskats/>)

Stacijas laukuma rekonstrukcija Liepājā

(uzsākts 2009. gadā, pabeigts 2011. gadā, īstenots 29 mēnešos)

Liepājas autoosta un rekonstruētais Stacijas laukums¹³

Mērķis	<p>Attīstīt un ieviest efektīvu un ilgtspējīgu sabiedriskā transporta sistēmu visā reģionā un nodrošināt tās harmonizāciju ar iekšējiem pilsētas transporta tīkliem.</p> <p>Rekonstruējot Stacijas laukumu Liepājā, uzlabot pilsētvides kvalitāti, stacijas funkcionalitāti un pakalpojumu pieejamību.</p>
Sasniegtais	<p>Rekonstruēts Stacijas laukums (nomainīti avārijas stāvoklī esošā autostacijas dzelzsbetona nojume, izveidotas jaunas nojumes taksometru pasažieriem, autobusu un tramvaja pasažieriem, veikta cietā seguma nomaiņu un autotransporta kustības shēmas korekcija, veikta teritorijas labiekārtošanu, uzstādītas mazās arhitektūras formas (strūklakas, soliņi, barjeras, atkritumu urnas, puķu kastes, tūrisma informācijas stendi, apgaismojums, uzstādītas video novērošanas kameras un digitālie informācijas stendi un palielināts autostāvvietu skaits).</p>
Kopējās izmaksas	<p>0,89 milj. eiro, no tiem ERAF – 0,82 milj. eiro.</p>

¹³ attēls no tīmekļa vietnes "KLL project" (<https://kllproject.lv/wp-content/uploads/2011/07/Liepajas-Stacijas-laukums8.jpg>)

3DP/3.6.1.1.0/14/IPIA/VRAA/001

Liepājas pilsētas ielu apgaismojuma sistēmas modernizācijas 2.kārta
(uzsākts 2014. gadā, pabeigts 2015. gadā, īstenots 16 mēnešos)

<i>Ielu apgaismojums Zaļās birzes mikrorajonā¹⁴</i>	
Mērķis	Uzlabot satiksmes dalībnieku drošību, pilsētvides pieejamību un energoefektivitāti pašvaldībā, padarot pilsētu pievilcīgāku gan tās iedzīvotājiem, gan viesiem un stiprinot Liepājas kā nacionālas nozīmes centra lomu.
Sasniegtais	Izbūvēts jauns un rekonstruēts ielu apgaismojums Zaļās birzes mikrorajona ielu posmos 17,04 km garumā, kur tas bija novecojis. Izbūvēts veloceliņš un gājēju ietve 0,95 km garumā Cukura ielas posmā no Grīzupes ielas līdz Ģenerāļa Baloža ielai, uzlabojot piekļuvi pilsētas mikrorajoniem un industriālajām teritorijām.
Kopējās izmaksas	1,66 milj. eiro, no tiem ERAF – 1,48 milj. eiro.

<i>3DP/3.6.1.1.0/14/IPIA/VRAA/003</i>	
Uzņēmējdarbības teritoriju un to nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstība Liepājā (uzsākts 2014. gadā, pabeigts 2015. gadā, īstenots 12 mēnešos)	
	
<i>Industriālo teritoriju rekultivācija Liepājas pilsētas Karostā¹⁵</i>	
Mērķis	Sakārtojot vairākas uzņēmējdarbībai piemērotas teritorijas Liepājas pilsētas Karostas daļā, radīt priekšnosacījumus potenciālo uzņēmēju piesaistei, uzlabojot ekonomikas rādītājus, radot jaunas darba vietas un rezultātā stiprinot Liepājas kā nacionālas nozīmes centra lomu.
Sasniegtais	Rekonstruētas ielas 3,90 km garumā, kā arī veikta industriālo teritoriju rekultivācija 17,84 ha platībā (Meldru, Dūņu, Zemgales, Virssardzes, Vidus, Burtņieku, Manēžas, Beverīnas, Līgas, Trimpus un Lazaretas ielā).
Kopējās izmaksas	4,57 milj. eiro, no tiem ERAF – 4,15 milj. eiro.

¹⁴ attēls no portāla "Liepājniekiem" (<https://www.liepajniekiem.lv/zinas/sabiedriba/zalajai-birzei-vel-viens-konkurss/>)

¹⁵ Aigars Štāls attēls no tīmekļa vietnes "Liepājniekiem" (<https://www.liepajniekiem.lv/zinas/sabiedriba/pienem-ekspluatacija-zemgales-un-virssardzes-ielas-uznemejdarbibas-publiskas-infrastrukturas-buvdarb/>)

Papildinātība ar citiem ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda projektiem

Liepājā papildinātību ar pilsētvides projektiem veido **32 projekti ar kopējo finansējumu - 243 milj. eiro** (skat. zemāk). Lielākie ieguldījumi veikti Liepājas ostas padziļināšanā (3.3.1.3.apakšaktivitāte, kopējie izdevumi 52,7 milj. eiro, tai skaitā KF finansējums – 31,5 milj. eiro), Liepājas daudzfunkcionālā centra "Lielais dzintars" izveidē (3.4.3.1.apakšaktivitāte, kopējais finansējums 28,5 milj. eiro, tai skaitā ERAF finansējums – 8,5 milj. eiro) un Liepājas stacijas signalizācijas sistēmas modernizācija ar sliežu ceļu rekonstrukcija (3.3.1.2.apakšaktivitāte, kopējie izdevumi 25 milj. eiro, tai skaitā KF finansējums – 19 milj. eiro).

Projekta nosaukums	ES fondi, milj. eiro	Kopā, milj. eiro
Atdalīto siltumapgādes sistēmu savienošana ar centralizēto siltumapgādes sistēmu Liepājā, nodrošinot pāreju no fosilā uz atjaunojamo energoresursu	0,00	0,53
Brīvības ielas rekonstrukcija Liepājā	7,90	10,45
Centralizēto siltumenerģijas pārvades un sadales tīklu rekonstrukcija Liepājā	4,16	10,41
Centralizēto siltumenerģijas pārvades un sadales tīklu rekonstrukcija Liepājā, 2.kārta	0,25	0,63
Jaunas tramvaja līnijas izbūve un esošo sliežu posmu rekonstrukcija Liepājā	13,53	15,91
Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana sešās Liepājas vispārizglītojošās skolās	0,70	0,82
Liepājas 8.vidusskolas infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem	0,06	0,07
Liepājas daudzfunkcionālā centra "Lielais dzintars" izveide	8,54	23,52
Liepājas Jūrniecības koledžas kuģu vadības mehānikas un automātikas laboratorijas modernizēšana	0,08	0,09
Liepājas Kristīgās pirmsskolas izglītības iestādes infrastruktūras attīstība	0,15	0,18
Liepājas ostas padziļināšana	32,95	44,33
Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes "Pienenīte" infrastruktūras attīstība	1,14	1,27
Liepājas pirmsskolas izglītības iestādes "Saulīte" infrastruktūras attīstība	1,55	1,78
Liepājas Speciālās internātpamatskolas infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana	0,13	0,13
Liepājas stacijas signalizācijas sistēmas modernizācija ar sliežu ceļu rekonstrukcija	19,40	22,82
Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāles ēkas konstruktīvās noturības saglabāšana un sociālekonomiskā potenciāla paaugstināšana	0,31	0,62
Liepājas Universitātes infrastruktūras un mācību aprīkojuma modernizācija prioritāro virzienu studiju kvalitātes uzlabošanai, nodrošinot vienlīdzīgu iespēju principu un universālu vides pieejamību	2,20	2,59
Profesionālās izglītības kompetences centra „Liepājas Valsts tehnikums” infrastruktūras attīstības projekts	15,91	18,50
Rīgas Stradiņa universitātes Liepājas filiāles (Liepājas medicīnas koledžas) studiju telpu rekonstrukcija un tehnoloģiju modernizācija	0,28	0,32
Siltumavota rekonstrukcija Liepājā, Kaiju ielā 33	5,76	11,52
Sociālās dzīvojamās mājas Flotes ielā 14, Liepājā, siltumnoturības uzlabošanas pasākumi	0,07	0,15
Stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Piejūras slimnīca” Psihiatriskajā klīnikā, paaugstinot veselības pakalpojumu kvalitāti un izmaksu efektivitāti	1,56	1,86
Stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana SIA “Liepājas reģionālā slimnīca”, uzlabojot veselības pakalpojumu kvalitāti un paaugstinot izmaksu efektivitāti	5,94	6,98
Stacionārās veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošana SIA “Liepājas reģionālā slimnīca”, uzlabojot veselības pakalpojumu kvalitāti un paaugstinot izmaksu efektivitāti, 2.kārta	11,11	13,19
Tranzītielu posmu (Brīvības, Klaipēdas, Ganību) rekonstrukcija Liepājā	3,09	3,68
Tūrisma maršruta "Liepāja - kā pa notīm" pilnveidošana, papildināšana	0,33	0,39

Projekta nosaukums	ES fondi, milj. eiro	Kopā, milj. eiro
Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, 3.kārta	16,83	17,74
Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, 4.kārta	1,66	1,87
Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, 5. kārta	1,48	1,74
Veloceliņa izbūve Liepājā	0,53	0,64
Vēsturiski piesārņotas vietas Liepājas ostas Karostas kanāla attīrīšana, I kārta	8,02	9,44
Zirņu - Ganību ielu rekonstrukcija un pieslēguma Zemnieku ielai izbūve (Dienvidu pieslēgums Liepājas ostai)	16,27	19,14
Kopā	182,10	243,33

Liepāja	Projektu skaits	ES fondu finansējums, milj. eiro	Kopējais finansējums, milj. eiro
Ielas u.c. satiksmes (transporta) infrastruktūra	7	93,67	116,98
Inženierinfrastruktūra	8	38,39	53,89
Izglītības infrastruktūra	10	22,20	25,76
Kultūras un tūrisma infrastruktūra	3	9,17	24,52
Sociālās aprūpes infrastruktūra	1	0,07	0,15
Veselības aprūpes infrastruktūra	3	18,61	22,03
Kopā	32	182,10	243,33

Avots: ES struktūrfondu un Kohēzijas fondu vadības informācijas sistēma 2007-2013.

Papildinātība ar ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda projektiem

Liepājā veiktos 3.6. prioritātes ieguldījumus līdz 01.12.2019 (noslēgts līgums) papildina ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda pilsētvides projekti 3.3.1. SAM, 5.5.1. un 5.6.2. SAM ietvaros:

➤ 3.3.1.SAM

1. *"Uzņēmējdarbības vides attīstība Liepājā, I kārta"* (3.3.1.0/16/I/031, īstenots 2018. gadā, kopā – 13 mēnešos). **Rezultāts:** 1) pārbūvēta Krūmu iela posmā no Ziemeļu ielas līdz Pulvera ielai aptuveni 880 m garumā, 2) līdz 2023. gadam piesaistīt privātās investīcijas 1,46 milj. eiro apmērā un izveidos 45 jaunas darba vietas atbalstu saņēmētajos komersantos. **Projekta kopējās izmaksas** ir 1,73 milj. eiro, tai skaitā ERAF finansējums – 1,44 milj. eiro.
2. *"Uzņēmējdarbības vides attīstība Liepājā, 2.kārta"* (3.3.1.0/17/I/014, īstenots 01.10.2019, kopā – 15 mēnešos). **Rezultāts:** 1) pārbūvēta Kapsēdes iela posmā no Grīzupes ielas līdz Liepājas robežai, 2) izveidotas 25 jaunas darba vietas atbalstu saņēmētajos komersantos. Papildus plānots, ka līdz 2023. gadam tiks piesaistītas privātās investīcijas 1,57 milj. eiro apmērā. **Projekta kopējās izmaksas** ir 1,85 milj. eiro, tai skaitā ERAF finansējums 1,51 milj. eiro.

➤ 5.5.1.SAM

3. *"Dienvidkurzemes piekrastes mantojums cauri gadsimtiem"* (5.5.1.0/17/I/009, īstenošanas termiņš – 28.12.2020). Darbības plānotas Liepājā, Pāvilostas, Nīcas un Grobiņas novados. **Mērķis** ir saglabāt, atjaunot un attīstīt Dienvidkurzemes piekrastes kultūrvēsturisko un dabas mantojumu, pilnveidojot dažādu laika posmu kultūrvēsturisko un dabas mantojuma objektu tūrisma piedāvājumu, to attīstībai nepieciešamo infrastruktūru un radot jaunus pakalpojumus. **Liepājā plānots:** Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa "Liepājas pilsētas vēsturiskais centrs" teritorijas daļas: 1) dzīvojamās ēkas/viesnīcas (Madam Hoijeres viesnīca) restaurācija un pārbūve un "Kungu kvartāla" pagalma teritorijas labiekārtojuma

atjaunošana, 2) koncertdārza “Pūt, vējiņi!” pārbūve un pieguļošās teritorijas labiekārtošana, kā arī baznīcas/kultūras pieminekļa (Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāles) fasādes un torņa restaurācija; 3) visos projekta objektos kopā līdz 2023. gadam palielināt apmeklētāju skaitu par 56 100, kā arī būs 17 jaunradīti pakalpojumi Visa projekta **kopējās izmaksas** ir 6,72 milj. eiro, tai skaitā ERAF finansējums – 4,5 milj. eiro.

➤ 5.6.2.SAM

4. “*Degradēto teritoriju revitalizācija uzņēmējdarbības vajadzībām, Liepājā*” (5.6.2.0/17/I/033, īstenošanas termiņš – 01.01.2020). **Mērķis** ir Liepājas pilsētas industriālo teritoriju 6,6 ha platībā revitalizācija, sakārtojot publisko infrastruktūru. **Plānots:** 1) pārbūvēt Veco ostmalu 593 m garā posmā no adreses Vecās ostmalas 1 līdz adresei Vecai ostmalai 16/18 un izbūvēts jauns Jaunās ielas posms 63 metru garumā, 2) līdz 2023. gadam radīta 31 jauna darbavieta un piesaistītas privātās investīcijas 2 milj. eiro apmērā. Projekta **kopējās izmaksas** ir 1,5 milj. eiro, t.sk. ERAF – 1,3 milj. eiro.
5. “*Pamatinfrastruktūras nodrošināšana uzņēmējdarbības veicināšanai, revitalizējot degradēto teritoriju Liepājā*” (5.6.2.0/17/I/031, īstenošanas termiņš - 02.11.2019). **Mērķis** ir degradētās teritorijas revitalizācija, sakārtojot teritorijas pamatinfrastruktūru atbilstoši pašvaldības attīstības programmai,. **Plānots:** 1) pārbūvēt Vētru ielu, Rietumkrasta un Klaipēdas (rietumu puse) ielu posmus, 2) līdz 2023. gadam izveidot 7 jaunas darba vietas un piesaistīt privātās investīcijas 200 000 eiro apmērā. Projekta **kopējās izmaksas** ir 0,78 milj. eiro, tai skaitā ERAF finansējums – 0,6 milj. eiro.
6. “*Degradēto teritoriju revitalizācija un uzņēmējdarbības pamatinfrastruktūras izveide kūrorta zonā Liepājā, 1. kārtā*” (5.6.2.0/18/I/016, īstenošanas termiņš – 25.11.2020). **Mērķis** ir Liepājas pilsētas degradētās teritorijas revitalizācija, nodrošinot videi draudzīgu un vides ilgtspēju veicinošu teritoriālo izaugsmi un jaunu darba vietu radīšanu. **Plānots:** 1) veikt ielas infrastruktūras pārbūvi, atjaunojot esošo ielas segumu posmā no Liepu ielas līdz Kūrmājas prospektam un pārbūvējot gājēju ceļu/aleju no Peldu ielas 59 līdz Gulbju dīķim, 2) līdz 2023. gadam radīt 7 jaunas darba vietas un piesaistīt privātās investīcijas 1 milj. eiro apmērā. Projekta **kopējās izmaksas:** 1 milj. eiro, t.sk. 0,881 milj. eiro.

ES fondu ieguldījumus papildinošie projekti Liepājā

Papildus ES fondu projektiem Liepājā ir realizēti vairāki projekti (pašvaldības vadītus), kuri finansēti no citiem fondiem un kuri cieši saistāmi pakalpojumu nozares kontekstā (skatīt zemāk):

Ieguldījumu avots	Projektu skaits	Kopējais finansējums, milj. euro
ETS/EST-LAT	1	0,03
EZF	5	3,25
KPFI	21	7,51
Kopā	27	10,79

Avots: Autoru sagatavots, balstoties uz VARAM datiem.

Salīdzinot ar citām republikas nozīmes pilsētām, Liepājā īstenoti virkne projekt (EZF), kas saistīti ar zvejniecību, sakārtojot pilsētas daļas, kurās notiek ar zvejniecību un zivju pārstrādi saistīta uzņēmējdarbība.

Lielākā daļa projektu tomēr saistīti ar kompleksi risinājumiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas risinājumiem publiskām ēkām, kā arī energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem pašvaldību ēkās, kuru rezultātā virkne pašvaldību ēku ieguva arī vizuāli pievilcīgāku izskatu kopējā pilsētvides kontekstā.

Galvenie savstarpēji papildinošo projektu rezultāti ar ietekmi uz sociālo, ekonomisko un rekreācijas jomu¹⁶

Redzamākie un būtiskākie pilsētvides objekti:

1. Rekonstruētas vairākas ielas 20 km garumā, izbūvētas ietves gājējiem (4,4 km) un jauni veloceliņi (3,4 km), vairākos ielu posmos uzstādīts jauns ielas apgaismojums (168 km garumā), kā arī veikta industriālo teritoriju rekultivācija 17,84 ha platībā.
2. Izbūvēti jauni lietusskanalizācijas tīkli (2,2 km garumā), renovēti vecie ūdensvada tīkli (1 km), kā arī rekonstruēti vecie kanalizācijas tīkli (1,1 km).
3. Rekonstruētas trīs Liepājas pilsētas kultūras iestāžu ēkas – Liepājas teātris, Liepājas latviešu biedrības nams un Liepājas muzejs (veikta ēku kompleksa jumta nomaiņa un siltināšana, ēkas fasādes renovācija, logu un durvju nomaiņu, pagraba pārsegumu siltināšana un pamatu hidroizolācijas remonts).
4. Paaugstināta energoefektivitāte 17 Liepājas pilsētas izglītības iestādēs – veikta ārsienu un jumtu siltināšana, logu bloku nomaiņa, ārējo elektrības iekārtu uzstādīšana un zibens aizsardzības sistēmu uzstādīšana, ventilācijas sistēmu izbūve un uzstādīšana, apkures sistēmu renovācija, ārdurvju nomaiņa u.c.
5. Rekonstruētas, labiekārtotas un apzaļumotas divas Liepājas pilsētas teritorijas – J. Čakstes laukums un Lielās ielas skvērs. Abās teritorijās izveidoti jauni apstādījumi, nomainīts gājēju celiņu segums, izbūvēts jauns apgaismojums, veikta ūdensvadu un sadzīves kanalizāciju izbūve, izveidoti bērnu rotaļu laukumi.

Projektiem kopumā bijusi pozitīva sociāli-ekonomiskā ietekme uz pašvaldības attīstību:

Uzņēmumu skaits	Pašvaldības ieņēmumi	Bezdarba līmenis
↑	↑	↓
<i>Uzņēmumu skaita pieaugums par 48,3% (no 2010. līdz 2016. gadam)</i>	<i>Pašvaldības budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju palielinājušies par 38,3% (no 2010. līdz 2016. gadam)</i>	<i>Pašvaldībā samazinājies bezdarba līmenis par 3,2 pp. (no 2010. līdz 2016. gadam)</i>

¹⁶ projektu rezultāti iegūti no realizēto projektu atskaitēm un Liepājas pašvaldības aizpildītajām anketām